

KRAJSKÝ ÚŘAD
MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ
Odbor životního prostředí a zemědělství
28. října 117, 702 18 Ostrava

Váš dopis zn.:

Dle rozdělovníku

Ze dne:

Čj.: MSK 103133/2020
Sp. zn.: ŽPZ/14758/2020/Jak
208.1 S10 N

Vyřizuje: Ing. Zuzana Jakubíková Plchová

Telefon: 595 622 717

Fax: 595 622 126

E-mail: posta@msk.cz

Datum: 2021-06-30

STANOVISKO

podle § 10g zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů k návrhu koncepce „Územní energetická koncepce Moravskoslezského kraje na období 2020 - 2044“

Název: Územní energetická koncepce Moravskoslezského kraje na období 2020 - 2044

Předkladatel: Moravskoslezský kraj, 28. října 117, 702 18 Ostrava, IČ 70890692

Umístění: Kraj: Moravskoslezský

Návrhové období: 2020 – 2044

Zpracovatel vyhodnocení: Ing. Jiří Klicpera CSc. (autorizace MŽP ČR č. 16091/4310/OEP/92)

Stručný popis koncepce:

Předkládaná „Územní energetická koncepce Moravskoslezského kraje na období 2020 – 2044“ (dále „koncepce“) je aktualizovaná koncepce, která zachycuje provedené změny, k nimž v oblasti využití energie na území kraje došlo od předchozího znění Územní energetické koncepci Moravskoslezského kraje. V návrhové části koncepce je rozvedeno, jakým způsobem, jakými opatřeními a konkrétními aktivitami může kraj budoucí vývoj v této oblasti ovlivňovat. Její obsah je rozdělen do následujících priorit:

- zvýšit bezpečnost a spolehlivost dodávek energie pro stávající odběratele i pro rozvoj Moravskoslezského kraje;
- zlepšit hospodárné užití energií snížením energetické náročnosti všech spotřebitelských sektorů;
- podpořit udržitelný rozvoj zajištěním dlouhodobé schopnosti energetické infrastruktury dodávat energie bez negativních dopadů na zdraví obyvatel a životní prostředí;

- podporovat využití jiných zdrojů energie s cílem postupně nahradit kapacitu produkovanou z uhlí pro zachování energetické soběstačnosti Moravskoslezského kraje.

Územní energetická koncepce obsahuje:

1. Rozbor trendů vývoje poptávky po energii, jehož součástí je
 - 1.1. analýza území shromažďující údaje o počtu obyvatel a sídelní struktuře včetně výhledu, dále geografické a klimatické údaje, na základě kterých je možno provádět technické výpočty a analyzovat možnosti výroby a rozsah spotřeby energie,
 - 1.2. analýza systémů spotřeby paliv a energie a jejich nároků v dalších letech, jejímž cílem je určit strukturální rozdělení systémů spotřeby paliv a energie v členění na sektor bydlení, veřejný sektor a podnikatelský sektor, a provést kvantifikaci jejich energetické náročnosti.
2. Rozbor zdrojů a způsobů nakládání s energií, jehož součástí je analýza dostupnosti paliv a energie, jejímž cílem je určit strukturální rozdělení užitých fosilních paliv a obnovitelných a druhotných zdrojů energie a stanovit jejich podíl a dostupnost při zásobování řešeného územního obvodu.
3. Hodnocení využitelnosti obnovitelných zdrojů energie, jehož součástí je
 - 3.1. stanovení technického potenciálu obnovitelných zdrojů energie s ohledem na požadavky stanovené právními předpisy a analýza možností jejich využití zaměřená na regionální a místní cíle a na snížení ekologické zátěže,
 - 3.2. analýza možností využití druhotných energetických zdrojů na dotčeném území.
4. Hodnocení ekonomicky využitelných úspor, jehož součástí je
 - 4.1. stanovení technického potenciálu úspor energie a možností jejich realizace u systémů spotřeby v sektoru bydlení, veřejném a podnikatelském sektoru,
 - 4.2. stanovení technického potenciálu úspor energie a možností jejich realizace u systémů výroby a distribuce energie.
5. 9 cílů a nástrojů koncepce:
 - 5.1. Provozování a rozvoj soustav zásobování tepelnou energií
 - 5.1.1. Zachování ekonomicky udržitelného rozsahu soustav zásobování tepelnou energií za konkurenceschopné ceny.
 - 5.2. Realizace energetických úspor
 - 5.2.1. Realizace ekonomického potenciálu úspor v konečné spotřebě energie a v primární spotřebě energie ve všech sektorech s maximálním využitím dotačních prostředků.
 - 5.2.2. Realizace potenciálu úspor v budovách veřejného sektoru uplatňováním dotací z OPŽP, Zelené úsporám v majetku obcí a kraje.
 - 5.3. Využívání obnovitelných zdrojů tepla (dále „OZE“) a druhotných zdrojů (dále „DZ“) energie včetně energetického využívání odpadů,
 - 5.3.1. Navýšení podílu OZE a DZ na primární spotřebě energie na 11% (orientační cíl ze současných 9%).
 - 5.3.2. Energetické využití odpadů, původem z ČR (především regionálních), po přednostní materiálové recyklaci.
 - 5.3.3. Rozvoj OZE jak v majetku kraje a obcí, tak v privátním a bytovém sektoru.

5.4. Výroba elektřiny z kombinované výroby elektřiny a tepla

5.4.1. Zvýšení stávajícího podílu výroby elektřiny v kombinované výrobě elektřiny a tepla (dále „KVET“).

5.4.2. Zachování výroby elektřiny v kombinované výrobě ve stávajících soustavách zásobování tepelnou energií.

5.5. Snižování emisí znečišťujících látek a skleníkových plynů

5.5.1. Snížení emisí tuhých znečišťujících látek o jejich prekurzorů.

5.5.2. Monitorování vývoj emisí skleníkových plynů.

5.6. Rozvoj energetické infrastruktury

5.6.1. Zajištění spolehlivosti dodávek elektřiny, zemního plynu a tepla v budoucnosti

5.7. Provoz „ostrovů v elektrizační soustavě“,

5.7.1. Udržení zásobování hlavních prvků kritické infrastruktury v případě dlouhodobého výpadku dodávek elektřiny.

5.8. Rozvoj „inteligentních sítí“

5.8.1. Hledání možností pro realizaci inteligentních sítí v souladu s Národním akčním plánem Smart Grids (NAP SG)

5.9. Využití alternativních paliv v dopravě

5.9.1. Zvýšení využití alternativních paliv vozidel v majetku Moravskoslezského kraje.

5.9.2. Zvýšení využití alternativních paliv ve veřejné dopravě v Moravskoslezském kraji.

5.9.3. Cíle jsou rozděleny do oblastí soustavy zásobování tepelnou energií, energetických úspor, obnovitelných a druhotných zdrojů vč. využití odpadů, oblasti KVET, snižování emisí, rozvoje energetické infrastruktury, rozvoje inteligentních sítí, využití alternativních paliv v dopravě

Krajský úřad Moravskoslezského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství (dále „krajský úřad“), jako místně a věcně příslušný správní úřad podle § 29 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů a dle § 22 písm. b) zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o posuzování vlivů na životní prostředí“), na základě návrhu koncepce včetně vyhodnocení SEA, vyjádření k němu podaných a veřejného projednání vydává postupem podle § 10g tohoto zákona z hlediska přijatelnosti vlivů na životní prostředí

SOUHLASNÉ STANOVISKO

k návrhu koncepce

„Územní energetická koncepce Moravskoslezského kraje na období 2020 - 2044“

s upřednostnění varianty V2 s možností doplnění na variantu V1 v případě nedostatku investic nebo jiných požadavků;

a stanoví podle § 10g odst. 2 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí následující požadavky, kterými budou zároveň zajištěny minimální možné dopady realizace „Územní energetická koncepce Moravskoslezského kraje na období 2020 - 2044“ na životní prostředí a veřejné zdraví.

Požadavky a doporučení stanoviska:

1. Náhrada starých otopných soustav (kotle, kamna) za nové, s vyšší účinností (zplyňování – pevná paliva, kondenzační – zemní plyn), odpovídající emisní třídě 3 a vyšší v souladu s legislativou v ochraně ovzduší.
2. Modernizace zdrojů a rozvodů centrálního zásobování teplem; snižování ztrát ve výrobě a rozvodu tepla.
3. Rozvoj kombinované výroby elektřiny a tepla.
4. Neumísťovat nové či rekonstruované zdroje energie, které jsou významným zdrojem emisí do ovzduší, do území s vysokou imisní zátěží ovzduší nebo do území, kde jsou překračovány imisní limity, nebo do blízkosti zástavby se špatnými rozptylovými podmínkami. Do těchto území preferovat bezemisní zdroje (obnovitelné zdroje energie) případně nízkoemisní zdroje se zvýšenými požadavky na kvalitu emisí.
5. Neumísťovat nové či rekonstruované zdroje energie, které mohou být významným zdrojem hluku nebo vibrací, do území s významnou hlukovou zátěží nebo do území, kde jsou překračovány hlukové limity z jiných zdrojů, nebo do blízkosti obytné či rekreační zástavby. Dokončit rekonstrukci přenosové a distribuční sítě VN a VVN a zajistit její stabilitu.
6. Nové energetické stavby (vysoké větrné elektrárny) neumísťovat do území s obecně hodnotným krajinným rázem, který by mohly významně narušit (např. nevhodným typem stavby, narušením dálkových pohledů a horizontů, neúměrností měřítko krajiny apod.) nebo do chráněných a citlivých území, kde by mohly nepříznivě ovlivnit vyskytující se flóru, faunu a ekosystémy nebo jiné předměty ochrany. Zatím se s takovými lokalizacemi konkrétně nikde nepočítá.
7. Pro umístění nových staveb a zařízení energetiky preferovat využití „brownfields“ s podmínkou primární sanace staré zátěže, pokud se tam vyskytuje. Nevýjmat pro energetiku nové zemědělské pozemky s vyšší třídou ochrany zemědělského půdního fondu nebo pozemků určených k plnění funkce lesa, a to mimo liniové stavby určené v ZUR.
8. Pro pěstování energetických plodin využívat ladem ležící půdy nebo půdy jiným způsobem obtížně obhospodařovatelné, výběr plodin přizpůsobit charakteru krajiny a stanovištním podmínkám; energetické plodiny pěstovat takovým způsobem, aby nedocházelo ke znehodnocování nebo degradaci půdy, ke snížení nebo ztrátě její úrodnosti. Energetickými plodinami by se neměly nahrazovat plodiny důležité pro domácí potravinářskou produkci, a to ani za příznivějších cenových podmínek. Významná je ochrana půd proti zhoršení hydrologických poměrů v území a proti erozi půd.
9. Při pěstování energetických plodin rovněž zajistit, aby nedocházelo k přenosu nepůvodních nebo nepřírodných a invazních druhů nebo rychle rostoucích dřevin do okolí a nedošlo k následnému narušení přirozené druhové skladby okolních ekosystémů.
10. Energetické zdroje nebo zařízení (např. na biomasu), která vyžadují významnou dopravu paliva a surovinových zdrojů, umísťovat tak, aby byla minimalizována (event. optimalizována) jejich doprava, případně volena přednostně doprava železniční.
11. V případě nových bioplynových stanic vyžadovat případné vyhodnocení vlivů na půdu při aplikaci vznikajících kalů a doklad o zajištění potřebných ploch.
12. Při případné lokalizaci a využití geotermálních zdrojů zajistit, aby při jejich využití nebyly negativně ovlivněny podzemní nebo lázeňské vody a hydrogeologické poměry území.
13. V případě budování nových vodních děl instalovat dle možností malé vodní elektrárny k co nejlepšímu využití energetického spádu na tocích. Záměry budou projednávány s orgány ochrany přírody s respektováním standardních postupů dle zákona o ochraně přírody a krajiny.

14. V případě výstavby nových malých vodních elektráren nebo zvýšení kapacity stávajících malé vodní elektrárny zajistit, aby nebyla ani během výstavby negativně ovlivněna kvalita vody, významně omezen průtok toku nebo narušeny podmínky pro vodní ekosystémy. Měly by být budovány rybí přechody i za cenu snížení energetického potenciálu vodního díla.
15. Při úpravách koncepcí lokálních systémů centrálního zásobování teplem věnovat zvýšenou pozornost budoucí imisní situaci s ohledem na konfiguraci terénu, aby nedocházelo ke zhoršování lokální imisní situace.
16. Při umístění dalších fotovoltaických elektráren respektovat zásadu umístění jen na jinak nevyužitelných pozemcích a nepovolovat vynětí ze zemědělského půdního fondu pro tyto účely. Preferovat menší fotovoltaické elektrárny na volných střechách a fasádách, vč. rodinných domů.

Odůvodnění

Průběh posuzování:

Krajský úřad Moravskoslezského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství (dále „krajský úřad“), obdržel dne 25.05.2020 kompletní oznámení koncepce, zpracované dle přílohy č. 7 k zákonu č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o posuzování vlivů na životní prostředí“).

Zjišťovací řízení bylo zahájeno dne 03.06.2020 zveřejněním informace o oznámení koncepce a o tom, kdy a kde je možno do něj nahlížet na úřední desce Moravskoslezského kraje. Tato informace byla rovněž zveřejněna v Informačním systému SEA (https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/SEA_MSK027K) a zaslána dotčeným územně samosprávným celkům pro zveřejnění na úřední desce.

Krajský úřad obdržel v zákonné lhůtě celkem 14 vyjádření dotčených územních samosprávných celků a dotčených orgánů. V uvedené lhůtě bylo dále doručeno 5 vyjádření veřejnosti. Krajský úřad obdržel v zákonném termínu vyjádření celkem 19-ti subjektů. Připomínky týkající se obsahu a rozsahu posouzení byly použity jako podklad pro vydání závěru zjišťovacího řízení. Kopie všech došlých vyjádření byly předány předkladateli k vypořádání. Po zákonné lhůtě krajský úřad obdržel 2 vyjádření dotčeného územně samosprávného celku a dotčeného správního orgánu. K vyjádřením zasláným po lhůtě se ve smyslu § 10c odst. 3 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí nepřihlíží, nicméně stanoviska byla souhlasná bez připomínek a byla předána předkladateli koncepce.

Na základě zjišťovacího řízení a vyjádření doručených k oznámení byl příslušným úřadem vydán dne 02.07.2020 závěr zjišťovacího řízení č. j. MSK 82428/2020, který mimo jiné stanovil obsah a rozsah vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí (dále jen „Vyhodnocení SEA“) nejen v rozsahu základních zákonných požadavků, daných § 2 a 10b a přílohou č. 9 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, ale také nad tento rámec, se zaměřením na aspekty plynoucí ze zjišťovacího řízení. V souladu s požadavky zákona o posuzování vlivů na životní prostředí byl tento dokument zveřejněn.

Dne 14.08.2020 byla krajskému úřadu předložena koncepce ve smyslu § 10f citovaného zákona. Návrh koncepce byl rozeslán a zveřejněn dne 24.08.2020. Veřejné projednání o návrhu koncepce se konalo dne 19.05.2021 v 15 hodin, s ohledem na aktuální epidemiologickou situaci v České republice spojenou s výskytem COVID-19 a platné mimořádné opatření ministerstva zdravotnictví a metodické sdělení Ministerstva životního prostředí, distanční formou prostřednictvím bezplatné internetové aplikace Microsoft Teams. Zápis z veřejného projednání obdržel krajský úřad dne 24.05.2021.

K návrhu koncepce včetně vyhodnocení SEA bylo doručeno 19 vyjádření. Vypořádání doručených vyjádření, které je jedním z nezbytných podkladů pro vydání stanoviska dle § 10g zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, obdržel krajský úřad od předkladatele koncepce dne 15.06.2021 a je k nahlédnutí v Informačním systému SEA.

Popis posuzování:

Vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí bylo provedeno v souladu s požadavky zákona o posuzování vlivů na životní prostředí a zpracováno v rozsahu přílohy č. 9 tohoto zákona a v souladu s požadavky závěru zjišťovacího řízení.

Z vyhodnocení SEA vyplývá:

V koncepci jsou navrženy možné tři varianty vývoje, které respektují cíle Státní energetické koncepce z roku 2015. Varianty se liší předpoklady ve výši energetické účinnosti, mírou využití obnovitelných a druhotných zdrojů energie a s tím souvisejícími dopady na bilanci konečné a primární spotřeby paliv a energie. Varianty vycházejí z ekonomického (pozvolného růstu HDP v důsledku rostoucí průmyslové výroby) a demografického (pokles počtu obyvatel na 1 023 000 do roku 2044) vývoje Moravskoslezského kraje, který ovlivňuje předpokládanou poptávku po energii.

- Varianta V1 vychází z dosavadních trendů, které jsou ovlivněny existujícími politikami a opatřeními a ukazuje nejpravděpodobnější vývoj energetického hospodářství. Bude pokračovat realizace úsporných opatření na konečné i primární spotřebě energie. Uhlí energetické i tříděné bude s plánovaným útlumem těžby postupně vytěšňováno a nahrazováno zemním plynem, biomasou a jinými obnovitelnými zdroji energie s kladnými dopady na kvalitu ovzduší a na zdraví obyvatel.
- Varianta V2 bude zcela závislá na způsobu, jakým bude stát iniciovat a podporovat dosažení stanovených cílů EU k roku 2030 ve zvýšení energetické účinnosti (32,5 % úspor energie), zvýšení podílu OZE (35 % podíl OZE na spotřebě energie celkem) a snížení emisí CO₂ (40 % proti roku 1990). Tato varianta přinese významné snížení emisí CO₂, vyžádá si vyšší investice do úspor energie a využití obnovitelných zdrojů v těch instalacích, které nejsou bez finanční podpory ve formě dotací, výkupních cen apod. návratné. Uhlí je vytěšňováno a v maximální míře (dané potenciálem) je nahrazováno biomasou.
- Varianta V3, která vychází z varianty V2, uvažuje s odstávkou uhelných zdrojů elektřiny a tepla z důvodů přijetí přísnějších unijních legislativních podmínek provozu některých uhelných výroben energie, u kterých nebude ekonomické provést jejich ekologizaci.

Předpoklady společné pro všechny 3 varianty

- Poptávka po energii do roku 2044 a výhled konečné spotřeby energie.
- Nároky nové zástavby.
- Těžba černého uhlí bude postupně utlumována.
- V průmyslu nebude docházet k záměně paliv, zůstává velký podíl černého uhlí.
- U výtopenských plynových zdrojů dojde k přechodu na kogenerační výrobu elektřiny a tepla.
- U ostatních zdrojů jsou nadále provozovány zdroje se stejnou palivovou základnou na základě informací provozovatelů.
- Nová zástavba splňuje požadavky dané legislativou - normou tepelné ochrany budov.

- Budovy veřejné sféry jsou stavěny jako budovy s téměř nulovou spotřebou.
- Výstavba zařízení na energetické využití 250 kt odpadů s kombinovanou výrobou elektřiny a tepla a dodávkou tepla do soustavy zásobování tepelnou energií dle předpokladů Plánu odpadové hospodářství kraje a navazujících studií.

Variantní předpoklady

- Provoz velkých spalovacích zdrojů s dopadem na dodávky tepla ze soustavy zásobování tepelnou energií.
- Využití potenciálu biomasy jako náhrady uhlí v konečné spotřebě, vsázce na výrobu tepla a ve vsázce na výrobu elektřiny.
- Uplatnění potenciálu úspor energie v domácnostech, průmyslu a v sektoru obchodu, služeb, zdravotnictví a školství.
- Náhrada kotlů na tuhá paliva ve stávající zástavbě a terciárním sektoru za jiné zdroje.
- Zajištění dodávek tepla u nové zástavby.
- Instalace fotovoltaických elektráren na střeších domů, brownfieldech a jiných vhodných lokalitách.

Vyhodnocení variant je provedeno na základě jednotlivých složkových parametrů a jejich zhoršení/zlepšení. Je provedeno porovnáním tabulkových údajů. Rozhodující pro stanovení pořadí variant a jejich vlivů je přepočtení emisí z energetiky pro jednotlivé varianty. Varianty jsou dále porovnávány z různých hledisek. Cíle koncepce splňují dvě varianty, a to varianta V1 (referenční) a varianta V2 (nízkouhlíková). Varianta V3 není přijatelná, neboť ohrožuje dodávky tepla, snižuje zaměstnanost a vede ke zmařeným investicím na odstavených zdrojích, které prošly ekologizací a jejich plánovaná životnost přesahuje rok 2030 (např. odsíření a odprašení). Varianta V3 má ale především negativní dopad na ostatní kraje České republiky, neboť kraj ve srovnání s ostatními variantami vyrobí významně méně elektřiny a přestane elektřinu „vnitrostátně“ vyvážet. Varianta V2 klade vyšší důraz na realizaci potenciálu úspor energie až na úroveň technického potenciálu, rychlejší obnovu kotelního fondu a vyšší využití biomasy ve výrobě elektřiny i tepla. Varianta V2 je náročnější variantou než V1 a vyžaduje masivnější zdroje. Varianta V3 je významně náročnější na zdroje pro krytí amortizace a současně, ve svých dalších důsledcích, by byla velmi náročná na sociální politiku, rekvalifikace pracovníků a zajišťování nových pracovních příležitostí. S velkou pravděpodobností by rychle vznikly opět velké zátěže a „brownfields“. Což by pravděpodobně vedlo k závěrům, že by se tento proces při příliš rychlém průběhu překloupil do procesu zajišťování zdrojů pro podporu v nezaměstnanosti, k odlivu obyvatelstva do jiných krajů a opakování procesů devastace sociálního i životního prostředí.

Na základě výše uvedeného je zpracovatelem vyhodnocení SEA doporučena varianta budoucího způsobu nakládání s energiemi v Moravskoslezském kraji varianta V2 s možností doplnění na variantu V1 v případě nedostatku investic nebo jiných požadavků. Jednotlivé projekty pak budou podléhat hodnocení, které stanoví zákon o posuzování vlivů na životní prostředí.

Závěry posuzování:

Ve vyhodnocení SEA jsou hodnoceny vlivy na jednotlivé složky životního prostředí a veřejné zdraví se závěry:

- Z pohledu ochrany vodních zdrojů a produkce odpadních vod jsou si všechny varianty prakticky rovnocenné. Žádná nezvyšuje nároky na odběry vod ze systému ani neprodukuje významně větší množství nevyčištěných odpadních vod.

- V předložené koncepci nejsou uvedeny žádné konkrétní zdroje hluku a vibrací, ani se nepočítá s tím, že by takovými zdroji byly některé uvažované projekty.
- V rozvoji sítí jsou uvedeny záměry jednotlivých společností, zábor půdy na ochranná pásma je již zanesen do Zásad územního rozvoje Moravskoslezského kraje v případě liniových staveb nadmístního významu. Nepředpokládá se výstavba nových významných zdrojů elektřiny – zvláště velkých spalovacích zdrojů, mimo stávající provozovny.
- Možné dopady na půdní fond budou spíše souviset zejména s rozvojem využívání obnovitelných zdrojů energie a pěstováním plodin pro energetické využití. Z celkového pohledu bude ale docházet pouze k případné záměně plodin na již obhospodařovaných polích.
- Při podrobném hodnocení nástrojů a aktivit bylo zjištěno, že ani jedna aktivita nenavrhuje konkrétní investiční záměry s vyhodnotitelnými vlivy na lokality soustavy Natura 2000.
- Navržená koncepce nebude mít významný negativní vliv na celistvost a na předměty ochrany Evropsky významných lokalit a Ptačích oblastí (EVL a PO).
- Vliv variant v koncepci zařazených není pro ochranu přírody ani v jedné z nich možno považovat za rozdílný nebo významně negativní. Negativní vliv koncepce na ochranu přírody a soustavu Natura 2000 byl vyloučen stanovisky příslušných orgánů ochrany přírody .
- Z hlediska odpadů a jejich produkce je mezi variantami zanedbatelný rozdíl, tvořený zejména potřebou ukládání odpadů na povrchu terénu (úložiště popílku a strusky ze spalovacích procesů)
- Varianty nemají významně rozdílný vliv na zaměstnanost a sociální vlivy.
- Možným přeshraničním vlivem energetiky by mohl být významný průmyslový odběr vody z hraničního toku Odry, ale ten se v koncepci nepředpokládá.
- Se změnou stávajícího stavu v působení přeshraničních vlivů se tedy v koncepci nepočítá. Negativní vlivy koncepce mimo území České republiky vyhodnocení SEA nepředpokládá, možné je jen snížení dosavadní úrovně emisí.
- Koncepci nebylo nutno projednávat v režimu přeshraničních dopadů.

Součástí koncepce jsou významné cíle zaměřené přímo na zlepšení kvality ovzduší a na postupné nahrazování tuhých paliv obnovitelnými zdroji energie, druhotnými zdroji, úsporami, KVET atd. Potenciální negativní vlivy nových zdrojů se snaží minimalizovat nebo eliminovat již konkrétními předpoklady nebo podmínkami jejich realizace.

- Dálková vedení VN a VVN jsou vždy standardně hodnocena v projektové EIA podle účinků polí a běžně jsou dodržovány odstupové vzdálenosti a hygienické normy.
- Významný přímý pozitivní dopad bude mít aktualizace koncepce jako celku na kvalitu ovzduší a dále pozitivní i na přírodní zdroje, následně pak na obyvatelstvo a jeho zdraví.
- Lokálně až zanedbatelný vliv může mít změna způsobu zásobování teplem (přechod z velkých na malé plynové kotelny) z hlediska vyšší tvorby NO_x a přízemního ozonu. Koncepce tento vliv vyhodnocuje a respektuje v opatřeních.
- Poměrně významný vliv na veřejné zdraví lze vysledovat v oblasti sociální stabilizace – podmínky pro lepší zaměstnanost a menší bezdomovectví. Není zaznamenán žádný vliv, vedoucí přímo ke zhoršení vlivů na zdraví osob nebo na veřejné zdraví.
- Významná v oblasti zdravotního zajištění a prevence je zejména havarijní připravenost, tedy reakce na okamžité výpadky v zásobování energiemi v důsledku náhlých událostí. Typickou událostí tohoto charakteru byl před několika lety výpadek činnosti celé Elektrárny Opatovice, a to včetně dálkového zásobování teplem pro dvě krajská města s významnými nemocnicemi.

- Jedním z prvků kritické infrastruktury, vyžadující náhradní zdroje, jsou právě proto nemocnice a dále samotné elektrárny, teplárny a společnosti vodovodů a kanalizací – zásobování obyvatelstva pitnou vodou nezávadné kvality a zajištění standardů v čištění odpadních vod vypouštěných do veřejných toků, často s dalším vodárenským odběrem pod místem vypouštění.
- Z hlediska kritičnosti je nejzranitelnějším energetickým systémem elektroenergetika, a to zejména její přenosová soustava 400 kV a 220 kV. Pro zajištění přiměřené soběstačnosti je ale třeba zajistit schopnost distribuční soustavy pracovat nouzově, oddělené od přenosové soustavy. K tomu slouží i opatření pro ostrovní provoz.

Vzhledem k tomu, že se jedná o dlouhodobou koncepci byly všechny vlivy hodnoceny jako dlouhodobé. Krátkodobé vlivy byly považovány za zanedbatelné a budou minimalizovány posouzením jednotlivých záměrů v rámci projektové EIA. Naplněním cílů koncepce musí být dodrženy limity stanovené dle složkových zákonů České republiky, prováděcích předpisů, směrnic a nařízení vlády (emisní a imisní limity, množství vypouštěných látek, množství skládkovaného a tříděného odpadu apod.). Koncepce je ve shodě se Zdravotní politikou Moravskoslezského kraje. Koncepce respektuje požadavky zákona č. 254/2001 Sb., o vodách, v platném znění a nevykazuje žádné negativní vlivy na problematiku ochrany povrchových nebo podzemních vod a jejich bilanci. Realizací koncepce nedojde k závažnému nebo nevratnému poškození evropsky významných lokalit, ptačích oblastí, přírodních stanovišť a biotopů druhů, k jejich ochraně jsou evropsky významné lokality a ptačí oblasti na území kraje určeny. Koncepce respektuje požadavky zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, v platném znění a nevykazuje ani svým prostřednictvím žádné významné negativní vlivy na problematiku ochrany ovzduší ani na veřejné zdraví, Nařízení vlády č. 272/2011 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací a je v souladu s požadavky zákona č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon), v platném znění. Koncepce respektuje předpisy a související koncepce týkající se odpadového hospodářství. V koncepci je zohledněn ekologický potenciál a ekologické zatížení příslušného regionu a přírodní hodnoty krajiny. Energetické využití odpadů není v koncepci vyloučeno. Koncepce respektuje požadavky zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění a nevykazuje žádné negativní vlivy na problematiku ochrany přírody a krajiny, nemá vliv na ochranu kulturních a historických hodnot území ani na soustavu Natura 2000. Možný negativní vliv na zvláště chráněná území EVL a PO není konstatován jako pravděpodobný nebo dokonce významný. Projednán bude vždy s jednotlivými konkrétními záměry v projektové EIA.

Koncepce nevede ke zhoršení nebo negativnímu ovlivnění tzv. ekologického potenciálu krajiny a připravuje podmínky pro postupné snižování ekologického zatížení kraje a zlepšování přírodní hodnoty krajiny, zejména v oblastech elektráren. Koncepce podporuje ochranu přírody a krajiny a má příznivý vliv na zlepšování zdravotního stavu populace v kraji. Předložená koncepcie respektuje požadavky zákona 406/2000 Sb. o hospodaření energií, v platném znění a Zásad územního rozvoje Moravskoslezského kraje včetně ostatních koncepčních a plánovacích dokumentů. Koncepce vede všechny subjekty k šetrnému a hospodárnému využití energií. Celkově je koncepcie v souladu se všemi platnými složkovými zákony a nařízeními České republiky pro životní prostředí i energetiku. U variant V1 a V2 nebyl zjištěn žádný negativní vliv na oprávněné zájmy a parametry životního prostředí, ochrany přírody a veřejné.

Při hodnocení byly dále vzaty v úvahu pro koncepci relevantní požadavky orgánů veřejné správy chránící zájmy ochrany životního prostředí z předchozích procedur SEA, na nichž se autor vyhodnocení SEA podílel, a to závěr zjišťovacího řízení (respektive připomínky dotčených orgánů veřejné správy).

Podkladem pro vydání tohoto stanoviska bylo kromě návrhu koncepce, jehož nedílnou součástí je vyhodnocení SEA, a dále také vyjádření k němu podaná a výsledky veřejného projednání. Argumenty těchto vyjádření byly vypořádány a jsou k nahlédnutí v Informačním systému SEA.

Závěrem zpracovatel konstatuje, že předložená koncepce ani jednotlivé cíle a opatření v ní uvedené nebude mít významně negativní vliv na celistvost a předměty ochrany evropsky významných lokalit a ptačích oblastí v rámci soustavy Natura 2000. Vliv koncepce „Územní energetická koncepce Moravskoslezského kraje na období 2020 – 2044“ na příznivý stav předmětu ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality a ptačí oblasti byl vyloučen příslušnými orgány ochrany přírody v rámci stanovisek: Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, Správa chráněné krajinné oblasti Beskydy, č. j. SRO0304/BE/2020 ze dne 18.05.2020; Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, regionální pracoviště Olomoucko, č. j. 1034/OM/2020 ze dne 07.05.2020; Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, Správa chráněné krajinné oblasti Poodří, č. j. 00341/PO/2020-2 ze dne 28.04.2020; krajský úřad, č. j. MSK 46535/2020 ze dne 20.04.2020; Újezdni úřad Libavá, č. j. MO 108981/2020-1484 ze dne 14.04.2020; Ministerstvo životního prostředí, č. j. MZP/2020/580/384 ze dne 05.05.2020.

O povolení konkrétních záměrů může být následně rozhodnuto pouze na základě standardních procedur územního a stavebního řízení (územního plánování), respektive v části případů nepochybně také na základě posouzení záměru ve smyslu dílu 2 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů, případně i posouzením na oblasti Natura 2000 dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

Jedním z cílů uvedeného postupu je upozornit jak předkladatele koncepce, tak i nositele uvedených záměrů, aby při jejich schvalování očekávali větší nároky na posouzení vlivů na životní prostředí, respektive, aby při jejich přípravě hledali taková řešení, která budou minimalizovat jejich vlivy na životní prostředí.

Na úrovni koncepce byla navržena vhodná opatření k eliminaci, minimalizaci a kompenzaci zjištěných potenciálních negativních vlivů, přičemž další opatření mohou být navrhována postupně při zjištění možných negativních vlivů na dalších úrovních plánování nebo projektové přípravy.

Toto stanovisko není závazným stanoviskem ani rozhodnutím vydaným ve správním řízení a nelze se proti němu odvolat. Krajský úřad upozorňuje na povinnost schvalujícího orgánu postupovat podle § 10g odst. 4 a 5 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.

Krajský úřad upozorňuje na povinnost dle § 10g odst. 4 až odst. 6 zákona, kdy je schvalující orgán povinen zohlednit požadavky a podmínky vyplývající ze stanoviska ke koncepci, popř. pokud toto stanovisko požadavky a podmínky obsahuje a do koncepce nejsou zahrnuty nebo jsou zahrnuty pouze částí, je schvalující orgán povinen svůj postup odůvodnit. Předkladatel je povinen zveřejnit schválenou koncepci, a to včetně prohlášení. O zveřejnění prohlášení je předkladatel povinen do 7 pracovních dnů informovat příslušný úřad, dotčené orgány a dotčené územní samosprávné celky.

Dotčené územní samosprávné celky žádáme ve smyslu § 16 odst. 3 zákona neprodleně o zveřejnění stanoviska na úředních deskách. Doba zveřejnění je podle § 16 odst. 4 zákona nejméně 15 dnů. Zároveň je žádáme o zaslání vyrozumění o dni vyvěšení stanoviska.

Do stanoviska lze nahlédnout v Informačním systému SEA na internetových stránkách https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/SEA_MS027K.

Ing. Dana Kučová
vedoucí oddělení
hodnocení vlivů na životní prostředí a lesního hospodářství

ROZDĚLOVNÍK:

Dotčené územní samosprávné celky

- Moravskoslezský kraj, 28. října 117, 702 18 Ostrava, zde (předkladatel)
- Statutární město Ostrava, Prokešovo náměstí 8, 729 30 Ostrava
- Statutární město Opava, Horní náměstí 69, 746 26 Opava
- Statutární město Havířov, Svornosti 2, 736 34 Havířov-Město
- Statutární město Karviná, Fryštátská 72/1, 733 24 Karviná-Fryštát
- Statutární město Třinec, Jablunkovská 160, 739 61 Třinec
- Statutární město Frýdek-Místek, Radniční 1148, 738 22 Frýdek-Místek
- Město Bílovec, Slezské náměstí 1/1, 74301 Bílovec
- Město Bohumín, Masarykova 158, 735 81 Bohumín
- Město Bruntál, Nádražní 994/20, 79201 Bruntál
- Město Český Těšín, náměstí ČSA 1, 737 01 Český Těšín
- Město Frenštát pod Radhoštěm, nám. Míru 1, 744 01 Frenštát pod Radhoštěm
- Město Frýdlant nad Ostravicí, Náměstí 3, 739 11 Frýdlant nad Ostravicí
- Město Hlučín, Mírové nám. 23, 748 01 Hlučín
- Město Jablunkov, Dukelská 144, 739 91 Jablunkov
- Město Kopřivnice, Štefánikova 1163/12, 742 21 Kopřivnice
- Město Kravaře, Náměstí 43, 747 21 Kravaře
- Město Krnov, Hlavní náměstí 96/1, 79401 Krnov
- Město Nový Jičín, Masarykovo nám. 1, 741 01 Nový Jičín
- Město Odry, Masarykovo nám. 16/25, 742 35 Odry
- Město Orlová, Osvobození 796, 735 14 Orlová-Lutyně
- Město Rýmařov, náměstí Svobody 5, 795 01 Rýmařov
- Město Vítkov, náměstí Jana Zajíce 7, 749 01 Vítkov

Dotčené správní úřady

- Magistrát města Ostravy, odbor ochrany životního prostředí, Prokešovo náměstí 8, 729 30 Ostrava
- Magistrát města Opavy, odbor životního prostředí, Horní náměstí 69, 746 26 Opava
- Magistrát města Havířova, odbor životního prostředí, Svornosti 2, 736 34 Havířov-Město
- Magistrát města Karviné, odbor stavební a životního prostředí, Fryštátská 72/1, 733 24 Karviná-Fryštát
- Magistrát města Třince, odbor životního prostředí a zemědělství, Jablunkovská 160, 739 61 Třinec
- Magistrát města Frýdku-Místku, odbor životního prostředí a zemědělství, Radniční 1148, 738 22 Frýdek-Místek
- Městský úřad Bílovec, odbor životního prostředí a územního plánování, Slezské náměstí 1/1, 74301 Bílovec
- Městský úřad Bohumín, odbor životního prostředí a služeb, Masarykova 158, 735 81 Bohumín
- Městský úřad Bruntál, odbor životního prostředí, silničního hospodářství a zemědělství, Nádražní 994/20, 79201 Bruntál
- Městský úřad Český Těšín, odbor výstavby a životního prostředí, náměstí ČSA 1, 737 01 Český Těšín
- Městský úřad Frenštát pod Radhoštěm, odbor životního prostředí, nám. Míru 1, 744 01 Frenštát pod Radhoštěm
- Městský úřad Frýdlant nad Ostravicí, odbor životního prostředí, Náměstí 3, 739 11 Frýdlant nad Ostravicí
- Městský úřad Hlučín, odbor životního prostředí a komunálních služeb, Mírové nám. 23, 748 01 Hlučín
- Městský úřad Jablunkov, odbor životního prostředí a zemědělství, Dukelská 144, 739 91 Jablunkov
- Městský úřad Kopřivnice, odbor životního prostředí, Štefánikova 1163/12, 742 21 Kopřivnice

- Městský úřad Kravaře, odbor výstavby, územního plánování a životního prostředí, Náměstí 43, 747 21 Kravaře
- Městský úřad Krnov, odbor životního prostředí, Hlavní náměstí 96/1, 79401 Krnov
- Městský úřad Nový Jičín, odbor životního prostředí, Masarykovo nám. 1, 741 01 Nový Jičín
- Městský úřad Odry, odbor životního prostředí, Masarykovo nám. 16/25, 742 35 Odry
- Městský úřad Orlová, odbor výstavby a životního prostředí, Osvobození 796, 735 14 Orlová-Lutyně
- Městský úřad Rýmařov, odbor životního prostředí, náměstí Svobody 5, 795 01 Rýmařov
- Městský úřad Vítkov, odbor výstavby, územního plánování a životního prostředí, náměstí Jana Zajíce 7, 749 01 Vítkov
- AOPK ČR, Regionální pracoviště Správa Chráněné krajinné oblasti Poodří, Trocnovská 876/2, 702 00 Moravská Ostrava a Přívoz
- AOPK ČR, Regionální pracoviště Olomoucko, Správa CHKO Jeseníky, Šumperská 93, 790 01 Jeseník
- AOPK ČR, Regionální pracoviště Správa CHKO Beskydy, Nádražní 36, 756 61 Rožnov pod Radhoštěm
- Újezdní úřad Libavá, Náměstí 2, 783 07 Město Libavá
- Ministerstvo životního prostředí – Odbor výkonu státní správy IX, Čs. legií 5/1719, 702 00 Ostrava
- Ministerstvo životního prostředí, Vršovická, 1442/65, 100 10 Praha 10
- Krajský úřad Moravskoslezského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, zde
- Krajský úřad Moravskoslezského kraje, odbor energetiky, průmyslu a chytrého regionu, zde
- Krajská hygienická stanice Moravskoslezského kraje se sídlem v Ostravě, Na Bělidle 7, 702 00 Ostrava
- Česká inspekce životního prostředí, oblastní inspektorát Ostrava, Valchařská 15, 702 00 Ostrava
- Obvodní báňský úřad pro území krajů Moravskoslezského a Olomouckého, Veleoslavínova 1598/18, 702 00 Ostrava
- Ministerstvo zdravotnictví, Palackého nám. 4, 128 01 Praha 2

Sousední kraje

- Zlínský kraj, tř. Tomáše Bati 21/, 76190 Zlín
- Olomoucký kraj, Jeremenkova 1191/40a, 77911 Olomouc

Dále obdrží

- Český báňský úřad, Kozí 748/4, 110 01 Praha 1 - Staré Město